

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

**Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool voor Buitengewoon Onderwijs -
Centrum Ganspoel te HULDENBERG**

Hoofdstructuur buitengewoon basisonderwijs

Instellingsnummer 25941

Instelling Vrije Basisschool voor Buitengewoon Onderwijs - Centrum
Ganspoel

Directeur Gerd LORIS

Adres Ganspoel 2 - 3040 HULDENBERG

Telefoon 02-686.00.40

Fax 02-688.07.13

E-mail gerd.loris@ganspoel.be

Website www.ganspoel.be

Bestuur van de instelling VZW Centrum Ganspoel

Adres Ganspoel 2 - 3040 HULDENBERG

Scholengemeenschap Zoniën

Adres Waversesteenweg 2 - 1560 HOEILAART

CLB Vrij CLB Leuven

Adres Karel van Lotharingenstraat 5 - 3000 LEUVEN

Dagen van het doorlichtingsbezoek 26-10-2015, 27-10-2015, 29-10-2015

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 29-10-2015

Datum bespreking verslag met de instelling 04-12-2015

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Jan VAN EECKHOUT

Teamleden Frieda THIELS

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 communicatie en taal, Nederlands in type 6 - kleuteronderwijs, communicatie en taal, Nederlands in type 6 - lager onderwijs	8
3.1.1.2 muzische vorming in type 6 - kleuteronderwijs, muzische vorming in type 6 - lager onderwijs	8
3.1.1.3 communicatie en taal, Nederlands, muzische vorming in type 6 - kleuteronderwijs, communicatie en taal, Nederlands, muzische vorming in type 6 - lager onderwijs	8
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	12
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	13
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	13
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	15
4.1 Onderwijsorganisatie	15
4.2 Sociale en emotionele begeleiding	17
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	21
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	23
6.1 Wat doet de school goed?	23
6.2 Wat kan de school verbeteren?	23
6.3 Wat moet de school verbeteren?	24
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	25
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG.....	25

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoende handelingsplanmatig nastreven van de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de vijf fasen van handelingsplanning:
 - ♦ de beginsituatiebepaling
 - ♦ de doelenselectiefase
 - ♦ de voorbereidingsfase
 - ♦ de uitvoeringsfase
 - ♦ de evaluatiefase.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg. In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Dit verslag rapporteert over de doorlichting van de vrije basisschool voor buitengewoon onderwijs 'Centrum Ganspoel' gelegen in Huldenberg. Op de campus van het 'Centrum Ganspoel' bevindt zich ook een Multifunctioneel Centrum (MFC), een vestigingsplaats van een school voor buitengewoon secundair onderwijs, een thuisbegeleidingsdienst en een residentiële setting voor volwassenen. De school organiseert onderwijs voor type 6-leerlingen. Deze leerlingen hebben in combinatie met hun visuele problematiek nog andere beperkingen. De school ondersteunt heel wat leerlingen met een visuele beperking in het gewoon basisonderwijs of in het buitengewoon onderwijs van een ander type. In haar oordeel houdt de onderwijsinspectie rekening met specifieke kenmerken van de school, de omgeving, het personeel en de leerlingen.

Op basis van het vooronderzoek van 19 oktober 2015 bepaalde de onderwijsinspectie de focus die ze tijdens deze doorlichting onderzocht. Zowel in de kleuter- als in de lagere afdeling ging ze de inspanningen van het schoolteam na om voor het leergebied Nederlands/communicatie en taal en het leergebied muzische vorming binnen het cyclische proces van handelingsplanning, de decretale ontwikkelingsdoelen na te streven. Daarnaast peilde de onderwijsinspectie naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de onderwijsorganisatie en de sociale en emotionele begeleiding en naar aspecten van het algemeen beleid. Ten slotte onderzocht ze ook een selectie van regelgeving en de mate waarin de school aandacht heeft voor de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne van de leeromgeving.

Het onderzoek naar de onderwijsdoelstellingen wijst uit dat de school voor beide leergebieden in de focus niet voldoet aan de verwachtingen van de overheid. Het schoolteam selecteert voor deze leergebieden ontwikkelingsdoelen, maar deze zijn alsnog te weinig richtinggevend voor de dagelijkse praktijk. Het voorziene klasoverleg is voor de meeste klasgroepen te weinig kwalitatief uitgebouwd om vanuit de beeldvorming en de zorgvragen van de leerlingen werkbare doelen op maat en afgebakende inhoud te bepalen. De school beschikt te beperkt over afspraken die deze doelen, het aanbod en de evaluatie stroomlijnen. Meerdere leerkrachten streven naar een onderwijsaanbod en -aanpak op maat van de specifieke behoeften van de leerlingengroep. Teamleden beschikken voor de beide leergebieden over heel wat ervaring met hulpmiddelen en activiteiten die zich specifiek richten op de visuele ondersteuning. Zij zoeken voor elke leerling naar de meest aangepaste communicatievorm.

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de processen in de focus maakt duidelijk dat de school, in samenwerking met het MFC, opteert voor een geïntegreerde werking van onderwijs, therapie en zorg. De school slaagt daar slechts gedeeltelijk in. Zowel binnen haar eigen onderwijsorganisatie als in haar samenwerking met het MFC zijn er nog groeikansen om de (samen)werking te optimaliseren. Momenteel is de orthopedagogische aansturing, ondersteuning en opvolging ontoereikend. De school levert inspanningen om via allerhande activiteiten de leerlingen te integreren in de maatschappij. Ook de expertiseverspreiding binnen scholen van het gewoon onderwijs en het buitengewoon onderwijs met een ander type draagt bij tot deze maatschappelijke integratie. Het schoolteam heeft aandacht voor de sociale en emotionele begeleiding van de leerlingen, maar deze berust momenteel nog te veel op eigen inzichten en individuele initiatieven. Gelijkgelichte vorming, visieontwikkeling en schoolafspraken zijn voorzien voor de toekomst en kunnen aanbod en aanpak op schoolniveau stroomlijnen.

Het onderzoek van het algemeen beleid toont op basis van verschillende bronnen aan dat de directeur met een ruime onderwijservaring zich tomeloos inzet voor de school en de kinderen een warm hart toedraagt. Met initiatieven tot gezamenlijke visieontwikkeling wil de directeur de gezamenlijke doelgerichtheid versterken. Het schoolbeleid investeert ruim in de deskundigheidsverhoging van al haar teamleden. Deze vernieuwingstrajecten maar ook de handelingsplanmatige aanpak en meerdere initiatieven worden nog te weinig aangestuurd, gecoacht, opgevolgd en bijgestuurd. De verdere uitbouw van het gedeeld leiderschap, een ondersteunend intern netwerk en een open, vlotte en respectvolle communicatie tussen alle actoren zijn hierbij aandachtspunten om te komen tot 'samen school maken'.

Het onderzoek naar de bewoonbaarheid, de hygiëne en de veiligheid van de leer- en werkomgeving wijst uit dat er meerdere tekorten werden vastgesteld. De school beschikt niet over een gunstig keuringsattest van de hoogspanningsinstallatie en de sanitaire voorzieningen voldoen niet aan de verwachtingen van de overheid. De onderwijsinspectie formuleert een gunstig advies beperkt in de tijd.

Het onderzoek naar de geselecteerde aspecten van de regelgeving toont aan dat de school de onderzochte reglementering voldoende respecteert. De onderwijsinspectie formuleert hiervoor een gunstig advies.

De onderwijsinspectie formuleert in de beide afdelingen voor de leergebieden Nederlands/communicatie en taal een gunstig advies beperkt in de tijd. Het schoolteam dient de huidige handelingsplanmatige werking bij te sturen. Opvolging door de onderwijsinspectie is voorzien.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

type 6 - kleuteronderwijs

communicatie en taal, muzische vorming, Nederlands

type 6 - lager onderwijs

communicatie en taal, muzische vorming, Nederlands

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Curriculum

Onderwijsorganisatie

Onderwijs - Begeleiding

Sociale en emotionele begeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 communicatie en taal, Nederlands in type 6 - kleuteronderwijs, communicatie en taal, Nederlands in type 6 - lager onderwijs

Voldoet niet

De school levert voor beide afdelingen onvoldoende inspanningen om, via het cyclische proces van handelingsplanning, ontwikkelingsdoelen Nederlands/communicatie en taal te selecteren en na te streven bij een leerling of leerlingengroep. Het voorziene multidisciplinair overleg biedt onvoldoende garanties voor een doelgerichte aansturing van de klaspraktijk en voor onderwijs op maat.

3.1.1.2 muzische vorming in type 6 - kleuteronderwijs, muzische vorming in type 6 - lager onderwijs

Voldoet niet

De school levert voor beide afdelingen onvoldoende inspanningen om, via het cyclische proces van handelingsplanning, ontwikkelingsdoelen muzische vorming te selecteren en na te streven bij een leerling of leerlingengroep. Het ontbreekt de school aan een gestructureerde en planmatige aanpak die de verticale gradatie en continuïteit garandeert. Het muzisch onderwijs is onvoldoende uitgebouwd volgens de kerngedachten van de decretale ontwikkelingsdoelen.

3.1.1.3 communicatie en taal, Nederlands, muzische vorming in type 6 - kleuteronderwijs, communicatie en taal, Nederlands, muzische vorming in type 6 - lager onderwijs

Beginsituatiebepaling Uit de documentanalyse en de gesprekken met het schoolteam blijkt dat de school samen met het MFC op basis van interne en externe

Beeldvorming

Functionele neerslag onderzoeksgegevens relevante informatie verzamelt over de taalontwikkeling

Opvolging van de leerlingen en over hun taalcontext. Daarnaast centraliseren de

Actualisering orthopedagogen uitgebreide informatie over de visusproblematiek en over de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen. Deze aspecten zijn van belang binnen de beeldvorming van beide leergebieden. Voor muzische vorming verzamelt het schoolteam op weinig systematische wijze expliciete informatie.

Bij de intake van een nieuwe leerling en verder jaarlijks, in de loop van het schooljaar, vindt een multidisciplinair overleg plaats met de betrokken personeelsleden van het MFC en van de school. Ook ouders kunnen hierbij aanwezig zijn en sterktes en zwaktes van hun kind formuleren. Dit overleg resulteert in een individueel handelingsplan, dat voor het personeel van de school en het MFC en voor ouders een algemeen beeld weergeeft van de beginsituatie van de kinderen.

Dit uitgebreid verslag maakt onderdeel uit van het Centraal Cliëntendossier van het Centrum Ganspoel en is in principe alleen raadpleegbaar op het Centrum zelf. Teamleden verwoorden dat deze louter ter plaatse raadpleegbare informatiebron een efficiënte en functionele werking bemoeilijkt.

Voor Nederlands/communicatie en taal bakenen de leden op het jaarlijks multidisciplinair overleg de zorgvragen af. Ook ouders kunnen hier hun perspectieven betreffende dit leergebied uiten. Zorgvragen voor muzische vorming zijn nagenoeg onbestaande.

Voor leerlingen die al langer op de school zitten, vormt het vorige verslag de basis om de evolutie en de actuele beginsituatie in kaart te brengen. Naast dit jaarlijks multidisciplinair overleg wenst het schoolteam de beginsituatie op te volgen en te actualiseren tijdens het klasoverleg. Uit documentanalyse en uit gesprekken blijkt dat dit klasoverleg er onvoldoende op gericht is om dit adequaat uit te voeren voor alle aspecten van muzische vorming en van Nederlands/communicatie en taal.

Vaak blijven leerlingen meerdere schooljaren bij eenzelfde klasleerkracht in de klas zitten. Informatie-uitwisseling bij overgang naar een andere klas gebeurt voornamelijk mondeling en informeel.

Doelenselectiefase

Selectie ontwikkelingsdoelen

Leerlingenkenmerken

Op maat

Harmonische ontwikkeling en

optimale integratie

Evenwichtig aanbod

Doelenkaders

Multidisciplinair overleg

Het multidisciplinair selecteren en afbakenen van doelen binnen het formeel overleg kennen nog een groeimarge. Het individueel handelingsplan vermeldt een beperkt aantal lange termijn doelen voor Nederlands/communicatie en taal. Voor muzische vorming zijn hierin nagenoeg geen doelen opgenomen. Ouders kunnen binnen dit multidisciplinair overleg ook een eigen doelenselectie voorstellen.

Het opstellen van het groepswerkplan is veelal het werk van de klasleerkracht. Dit planningsdocument bevat onder meer voor beide leergebieden in de focus een selectie van ontwikkelingsdoelen voor type 1, type 2 of type 8. Voor sommige klasgroepen of leerlingen selecteren leerkrachten ook doelen uit de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen voor het gewoon onderwijs, uit de leerplandoelen, uit een referentiekader specifiek voor kinderen met een ernstige meervoudige beperking of formuleren ze eigen doelen. Meerdere leerkrachten verwoorden nood te hebben aan meer geoperationaliseerde en geconcretiseerde doelen op maat van hun doelgroep die dan als richtingaanwijzers fungeren voor het aansturen van aanbod, aanpak en evaluatie. Uit de documentanalyse, observaties en gesprekken blijkt dat voor een aantal leerlingen de doelenselectie en het aanbod ondermaats zijn en te weinig beantwoorden aan hun cognitieve (taal)noden.

Het schoolteam voorziet om in het klasoverleg concrete doelen multidisciplinair en op kortere termijn af te bakenen. Dit wekelijks overleg is echter te weinig gestructureerd en orthopedagogisch ondersteund en bewaakt. De besluiten worden veelal te beperkt formeel vastgelegd om de klaspraktijk doelgericht aan te sturen. De meeste leerkrachten beschikken niet over een dag- of weekplanning die richtinggevende doelen en activiteiten registreert.

In een aantal klasgroepen is het klasoverleg kwaliteitsvoller uitgebouwd en biedt een eigen werkkader met leergebieden, domeinen en activiteiten wel voldoende houvast om de dagelijkse klaspraktijk doelgericht aan te sturen en inhoud te geven.

De thematische aanpak zorgt in de fase van de doelenselectie voor een horizontale samenhang tussen beide leergebieden in de focus en de overige leergebieden. De samenhang met de werking van de therapeuten en de additionele hulpverleners van de school krijgt kansen vanuit de geïntegreerde werking, het (in)formele overleg en de thematische aanpak. In meerdere klasgroepen gebruiken de leerkrachten muzische vorming meer als middel binnen andere leergebieden om onder meer interactie te creëren of inhouden te ‘verpakken’ dan als doel op zich. Kennis over en inzicht in de specifieke kerngedachten van de decretale ontwikkelingsdoelen muzische vorming kennen nog een ruime groeimarge. Een aantal muzische attitudes en het muzisch genieten krijgen wel voldoende aandacht.

Vorbereidingsfase
Planning
Multidisciplinair
Groeperingsvorm
Infrastructuur en uitrusting

De leerkrachten ontwikkelden een gradueel opgebouwd referentiekader voor Nederlands/communicatie en taal. De recente opstart van deze leerlijn biedt nog te weinig een houvast om inhouden af te bakenen. Een aantal teamleden verwoordt dat dit document nog niet werd getoetst aan de klaspraktijk. Meerdere leerkrachten missen de nodige opstapjes op maat van de leerlingen en stellen zich vragen over de correctheid en de validiteit van de graduele opbouw. Voor muzische vorming beschikt het schoolteam niet over een referentiekader dat de gradatie van het muzisch aanbod in beeld brengt.

De geïntegreerde werking tussen leerkrachten, paramedici en additionele hulpverleners biedt waardevolle kansen tot horizontale samenhang en expertise-uitwisseling. Startende of vervangende teamleden krijgen beleidsmatig weinig aansturing waardoor ze vaak op eigen intuïtie of collegiale consultatie zijn aangewezen.

Het voortdurend in- en uitlopen van kinderen en begeleiders bemoeilijkt het leerproces van de leerlingen en het denk- en handelingsproces van de leerkrachten. Strikte en weloverwogen afspraken over de planning van de individuele therapieën en (medische) onderzoeken dringen zich op.

Het team voorziet en gebruikt meerdere visuele, auditieve en tactiele hulpmiddelen en methodieken om, rekening houdend met de cognitieve en de visuele mogelijkheden, de communicatie- en taalvaardigheden van de leerlingen te stimuleren. Teamleden voorzien multisensoriële en sensopathische activiteiten en materialen die zowel de (basale) communicatie vorm geven als muzische impressies aanreiken. Zij gebruiken voor beide leergebieden in de focus meerdere bronmaterialen om inhouden te stofferen en activiteiten vorm te geven.

De klaslokalen zijn veelal functioneel ingericht en afgestemd op de (visuele) noden en de ontwikkelingsleeftijd van de leerlingen. Meerdere leerkrachten hebben aandacht voor een veilig en gestructureerd klasklimaat en gebruiken

onder meer daglijnen, kalenders, gidslijnen of (afgebakende) individuele werktafels.

Gangen en klaslokalen zijn voorzien van materialen eigen aan de doelgroep van leerlingen met een visuele beperking. De orde in een aantal klaslokalen is niet aangepast aan de mogelijke visuele overprikkeling van sommige leerlingen.

Uitvoeringsfase

Planmatige aanpak

Aanbod op maat

Organisatie op maat

Actief leren

Klasmanagement

Methodiek en werkvormen

Samenhang realiseren

De teamleden hanteren een zorgzame en warme aanpak van deze kinderen met specifieke zorg- en leerbehoeften. Binnen een meestal veilig klas- en leerklimaat krijgen de kinderen ruime kansen om zich op hun niveau verbaal of non-verbaal talig te uiten.

De teamleden leveren gewaardeerde inspanningen om de leerstijl van de leerlingen te achterhalen en hierop het leerproces af te stemmen door accenten te leggen op een meer visuele, auditieve of tactiele benadering. Zo hebben de meeste leerkrachten voldoende aandacht om aankomende interacties te verwoorden in functie van de voorspelbaarheid en het sociaal-emotioneel welzijn van de leerlingen.

De teamleden verwoorden dat meerdere leerlingen slechts tot leren komen binnen een 1-1-setting. De onderwijsorganisatie, met een permanente klasinterne of -externe ondersteuning laat individueel onderwijs echter niet altijd toe. Meerdere teamleden hebben weinig ervaring met actieve werk- en groepeeringsvormen om de onderwijstijd efficiënter te benutten, de leerlingenbetrokkenheid te verhogen en om onderwijs meer op maat te voorzien. Tijdens verschillende geobserveerde lessen moesten meerdere leerlingen lange tijd wachten totdat de leerkracht binnen een 1-1-relatie een activiteit met de betreffende leerling uitvoerde. Andere leerkrachten organiseren onder meer taakgericht werk of contractwerk waarbij leerlingen een gedifferentieerd aanbod krijgen.

Een aantal leerkrachten levert inspanningen om leerlingen, onder meer via sensorische en sensopathische activiteiten en materialen, muzische impressies te laten ervaren. De inspanningen om binnen dit leergebied onderwijs op maat aan te bieden, zijn vooral intuïtief. Andere leerkrachten verenigen soms het muzische aanbod tot het aanleren van technieken. De aandacht voor exploreren, experimenteren en handelend leren binnen muzische vorming is beperkt.

Evaluatiefase

Visie en afspraken

Systeem of instrument

Gelinkt aan

doelen/diagnostisch

Valide

Betrouwbaar

Evenwichtig en representatief

Procesevaluatie

Rapportering

Met het multidisciplinair klasoverleg willen de teamleden kort op de bal spelen en de taalevolutie van de leerlingen in kaart brengen en bespreken. Door het weinig doelgericht en gestructureerd karakter van dit overleg en de beperkte formele registratie van de evaluatiegegevens in het klasoverlegverslag mist het team bakens om de evolutie op systematische wijze vast te leggen. Bijsturing van aanbod en aanpak gebeurt in vele gevallen op basis van mondelinge afspraken en informeel overleg. In een aantal klasgroepen slagen leerkrachten er wel in om zorgvraag, doelen, inhouden en evaluatiegegevens binnen een maandoverzicht aan elkaar te koppelen. Uiterst zelden komen in dit klasoverleg aspecten van muzische vorming aan bod.

De teamleden nemen eenmaal per jaar voor Nederlands/communicatie en taal de meest relevante evolutie- en evaluatiegegevens op in het individueel handelingsplan. Deze gegevens dienen om de nieuwe beeldvorming te stofferen. Ook hier is de aandacht voor muzische aspecten heel beperkt en fragmentair. Het individueel handelingsplan is een weergave van het multidisciplinair overleg waarbij ook ouders (meestal) aanwezig zijn.

Het schoolteam wil met de pas ontwikkelde leerlijn voor Nederlands/communicatie en taal doelen en inhouden koppelen aan de evaluatie. Door het recent gebruik van deze leerlijn kunnen momenteel de leervorderingen van de leerlingen nog beperkt in kaart worden gebracht. Voor muzische vorming beschikken de leerkrachten niet over schoolafspraken noch over referentiekaders in functie van een geobjectiveerde en gelijkgerichte evaluatie.

De huidige evaluatie stoelt in grote mate op observaties. Criteria om deze observaties te objectiveren ontbreken. In een aantal klassen is de evaluatie van een aantal facetten van Nederlands/communicatie en taal gebaseerd op schriftelijk (toets)werk. Voor een aantal aspecten, zoals voor technisch en begrijpend lezen en spelling gebruiken de teamleden genormeerde tests. Therapeuten nemen discipline-eigen tests af betreffende een aantal aspecten van communicatie en taal.

Via allerhande kanalen waaronder een rapport, oudercontacten, het multidisciplinair overleg met de ouders, een heen- en weerschrift, een klasmap of een CD met foto- en filmmateriaal, krijgen de ouders informatie over het aanbod en over de vorderingen van hun kind.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school spoort tekorten op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne op maar doet dit nog onvoldoende op systematische wijze. Dit blijkt uit de wijze waarop de school verplichte externe controles en risicoanalyses uitvoert, opvolgt en beheerst. De rondgang door de interne preventieadviseur toont aan dat de school waakzaam is voor ongunstige veranderingen in de leer- en de leefomgeving van leerlingen en personeel.

Uit de controles en de adviezen van externe controlediensten en de externe dienst blijken er meerdere tekorten op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid, gezondheid en hygiëne te zijn opgemerkt. De tekorten zijn op het moment van de doorlichting nog onvoldoende opgelost. De school beschikt niet over een geldig keuringsverslag van de hoogspanningsinstallatie. Het vervangen van deze installatie staat gebudgetteerd en is voorzien tegen einde 2016.

Tijdens de controle door de inspectie werd vastgesteld dat het sanitair en de sanitaire ruimtes om belangrijke infrastructurele aanpassingen vragen. Toiletten voor leerlingen en personeel zijn niet overal

gescheiden. Er is geen opsplitsing tussen toiletten voor jongens en toiletten voor meisjes. De toiletten voor mannen en vrouwen (personeel en bezoekers) zijn niet gescheiden. Het onderhoud van de sanitaire installaties is ontoereikend.

De school krijgt een beperkt gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. De inspectie vertrouwt op het beleidsvoerend vermogen van de school om de resterende tekorten weg te werken.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• het recht op inzage door de ouders en hun recht op toelichting bij de gegevens die op de leerling betrekking hebben, waaronder de evaluatiegegevens die worden verzameld door de school	ja
• informatie over extra-murosactiviteiten	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het reglement inzake tucht en schending van de leefregels van de leerlingen, met inbegrip van een preventieve schorsing, een tijdelijke uitsluiting of een definitieve uitsluiting en inzake de beroepsprocedure, inbegrepen het hanteren van redelijke en haalbare termijnen	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend, met inbegrip van de beroepsprocedure	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's, leerlingenevaluatie en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad, de schoolraad en de ouderraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
• de vermelding dat bij schoolverandering leerlingengegevens worden overgedragen naar de nieuwe school tenzij, en voor zover de regelgeving de overdracht niet verplicht stelt, de ouders er zich expliciet tegen verzetten na op hun verzoek deze gegevens te hebben ingezien	ja

Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Verloopt het afleveren van de verklaringen aan leerlingen die geen getuigschriften basisonderwijs krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja
Heeft de school overlegd of onderhandeld in het lokaal comité over een 29ste lestijd? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Onderwijsorganisatie

Doelgerichtheid De school organiseert haar onderwijs over een aantal leergroepen. De mogelijkheden van de leerlingen staan hierbij centraal. Afhankelijk van de leergroep ligt het accent op een meer cognitief, functioneel, sociaal of basaal leerprogramma. Samen met een kleuterklas en een structuurklas vormen zij de organisatiestructuur waarin de schoolloopbaan verloopt. Niet voor alle teamleden zijn de criteria waarop de klasgroepen worden samengesteld even transparant. Groepsgrootte, infrastructurale beperkingen en disconcordantie tussen leerlingen dwingen al eens tot een herindeling van leergroepen. Bij de toekenning van opdrachten tracht de directeur rekening te houden met de expertise, de ervaring en de persoonlijke interesse van de teamleden.

Voor wat betreft het opstellen van werkroosters en planningsdocumenten die de dagelijkse praktijk aansturen, beschikken de teamleden over een grote autonomie. Deze leidt in de meeste klassen tot een diverse en veelal beknopte praktijk die het onderwijsleerproces minimaal aanstuurt en een transparant beeld van de schoolorganisatie bemoeilijkt. Slechts enkele leerkrachten plannen activiteiten op korte termijn waarbij de relatie tussen het onderwijsaanbod, de zorgvraag van de leerlingen en de doelenselectie herkenbaar is.

De groeiende klasinterne ondersteuning door paramedici komt tegemoet aan een multidisciplinaire samenwerking en een meer gedifferentieerd aanbod op maat. Het is niet voor alle teamleden duidelijk in welke mate de besteding van het urenpakket voor paramedici of additionele hulpverleners aansluit bij de specifieke onderwijsbehoeften van de leerlingen of de ondersteuningsnoden van de leerkrachten.

Om aan haar maatschappelijke opdracht tegemoet te komen, maakt de school een aantal keuzes. Het gebrek aan visie op haalbare, zinvolle en doelgerichte activiteiten, zorgt ervoor dat niet alle leerlingen er kunnen aan deelnemen en bijgevolg verdeeld worden over de andere groepen.

Niet alle teamleden benutten de onderwijstijd even optimaal. Klasbezoeken, wachttijden en reflecties van teamleden illustreren een grote autonomie in het opstarten, het afsluiten en het verloop van lestijden. Het schoolteam dient waakzaam te blijven voor het recht op onderwijs van leerlingen en hen slechts in uitzonderlijke situaties tijdens de schooltijden toe te vertrouwen aan het internaat.

Uit gesprekken en uit schooldocumenten blijkt het gebrek aan een gedragen en geconcretiseerde visie op doelen, inhoud en organisatie van het onderwijs. Een aantal werkvormen en activiteiten bieden kansen tot een meer functioneel en individueel onderwijs, maar de uitwerking steunt veeleer op een intuïtief verbreden van het onderwijsaanbod dan op doelgericht werken. Zij vormen zelden het gevolg van gezamenlijk overwogen keuzes en strategieën.

Ondersteuning Een aanbeveling bij de vorige doorlichting verwees naar de relatie tussen het gebruik van een eenduidig referentiekader voor de doelenselectie en een meer gradueel opgebouwd leer- en ontwikkelingsaanbod. Het schoolteam investeert echter weinig in een gezamenlijke studie van visie, uitgangspunten en ontwikkelingsdoelen. De orthopedagogische aansturing is beperkt. Leerkrachten proberen vanuit eigen inzichten een aanbod te realiseren dat nog te vaak samenhang, doelgerichtheid en gradatie mist. De meeste leerkrachten grijpen de thematische werking aan om de horizontale samenhang te bevorderen.

Het schoolspecifieke digitale platform ondersteunt in belangrijke mate het cyclische proces van handelingsplanning. Een aantal knelpunten zorgt er echter voor dat de werking aan efficiëntie, transparantie en gezamenlijke doelgerichtheid inlevert.

De samenwerking tussen twee of meer leerkrachten, additionele hulpverleners en paramedici in een klasgroep komt de klaswerking ten goede. De school en het dienstverleningscentrum werken samen omtrent de aanwezige problematieken en specifieke doelgroepen.

De huidige organisatie van het klasoverleg en het multidisciplinair overleg resulteert nog te weinig in een dynamisch, cyclisch en multidisciplinair proces van handelingsplanning. Het klasoverleg is weinig gestructureerd, heeft een sterk informeel karakter en mist de belangrijke orthopedagogische ondersteuning, aansturing en opvolging. Deze hiaten hebben een negatief effect op het operationele proces van de handelingsplanning en op de kwaliteitsbewaking.

Het gemis aan formele overlegmomenten en -organen reduceert het draagvlak van beslissingen en zorgt er voor dat afspraken en afstemming de onderwijsorganisatie weinig sturen.

Doeltreffendheid Op de school is geen overlegcultuur aanwezig die gezamenlijk en multidisciplinair reflecteert over pedagogische, didactische en organisatorische aspecten en hieruit afspraken formuleert, uitvoert en consequent opvolgt. Zij onderzoekt weinig de effecten van haar onderwijsorganisatie op het pedagogisch-didactisch handelen op school-, klas- en leerkrachtniveau.

Binnen de school- en de klaswerking krijgen de teamleden een grote autonomie, maar weinig feedback en aansturing. Dit bemoeilijkt de samenhang en de doeltreffendheid van het onderwijs. In nogal wat groepen overweegt een klassikale aanpak en een gezamenlijk groepsaanbod. Hierop zijn er echter ook

enkele uitzonderingen die aantonen dat onderwijs op maat ook voor leerlingen met complexe beperkingen mogelijk is.

Ontwikkeling Het schoolteam stelde de speelplaatswerking in vraag en paste ze met afspraken en regels aan om het leerlingengedrag preventief aan te pakken.

Het schoolbeleid is bezorgd om het welzijn van de medewerkers, maar maakt hiervan geen beleidsprioriteit. Wanneer leerkrachten of subteams voor bepaalde deelaspecten afspraken maken, verwateren die na verloop van tijd omdat de verankering tot op de werkvloer te vrijblijvend is of niet gebeurt. Niet alle teamleden stellen zich even loyaal op. Dit wordt dan wel vastgesteld, maar leidt te weinig tot terechtwijzingen en bijsturingen. Teamleden die professioneel vooruit willen, raken gefrustreerd of beperken de verwachtingen tot hun eigen geïsoleerde werking en de meest nauwe samenwerkingsverbanden.

De meeste teamleden staan vanuit de problematiek van de leerlingen open voor nieuwe inzichten, maar sturen inhoudelijke en organisatorische veranderingen zelf weinig aan. In samenhang met een schoolbeleid dat vernieuwingen wel kansen geeft maar weinig ondersteunt, werkt dit verlamdend op de schoolontwikkeling. Het schoolteam deed beroep op externe ondersteuning en inzichten om knelpunten in de schoolorganisatie in beeld te brengen en aan te pakken. Een initiatief dat continuïteit vergt en de school voor de uitdaging plaatst om na te denken over organisatorische aanpassingen die enerzijds aan de noden van de leerlingen tegemoet komen en anderzijds de draagkracht, het engagement en het welbevinden van de teamleden verhogen.

4.2 Sociale en emotionele begeleiding

Doelgerichtheid Welbevinden, vertrouwen, sociale en relationele vaardigheden vormen de kernbegrippen uit de schoolvisie. De aandacht voor het creëren van basisveiligheid weerspiegelt zich in een veelal positieve, affectieve en respectvolle begeleidersstijl. Teamleden hebben aandacht voor positieve bekrachtiging, succeservaringen en eenvoudige dagelijkse routines. Zij organiseren activiteiten die de leerlingen laten groeien in het verwoorden van hun emoties. Leef-, klas- en speelplaatsregels, deels in samenspraak met de leerlingen opgesteld, structureren het schoolleven. Aandacht voor lichaamstaal, fysiek en emotioneel comfort, prikkelregulatie en stressreducering maken deel uit van de begeleidingsstijl. Met het vooraf structureren van ruimtes, tijd, activiteiten en personen maken teamleden de schooldag voorspelbaar.

Teamleden registreren aspecten van het sociale en emotionele welbevinden van de leerling in het individuele handelingsplan. De thuissituatie, de sociale context, klas- en leefgroepobservaties zorgen voor een ruim beeld. De kleinschaligheid van de school, frequent informeel overleg en het feit dat heel wat van de leerlingen meerdere schooljaren dezelfde klasleerkracht hebben, dragen bij tot de beeldvorming.

Het schoolteam beschikt over geen formele of schooleigen structuren om het welbevinden en het sociaal functioneren van leerlingen gelijkgericht in beeld te brengen. De wijze waarop teamleden het welbevinden en de sociale omgang van de leerlingen beschrijven, is dan ook heel divers. Vanuit eigen aanvoelen en inzichten werken zij vooral impliciet aan aspecten van het welbevinden, de leef- en de leerhouding. In de meeste klasgroepen ontbreekt de relatie tussen de beeldvorming, de selectie van operationele doelen en uitgevoerde acties als antwoord op de zorgvraag. De meeste teamleden hebben aandacht voor positieve gedragskenmerken die een mogelijke hefboom zijn binnen de sociale en emotionele begeleiding maar wenden deze in mindere mate aan. De school mist een gestructureerd en gecoördineerd beleid dat de verschillende gewaardeerde initiatieven op een systematische en doelgerichte wijze uitwerkt en opvolgt.

Teamleden zorgen binnen hun klaswerking, al dan niet ondersteund door de orthopedagoge, voor een beleid rond straffen en belonen. Materiële beloningen zijn hierbij doorslaggevend.

De inrichting van de speelplaats en de middagactiviteiten zijn gericht op conflictpreventie en zinvolle vrijetijdsbesteding. Leerlingen die niet kunnen deelnemen aan het speelplaatsgebeuren krijgen een alternatief (materiaal)aanbod.

Ondersteuning In de meeste klassen creëert de vertrouwensband tussen leerkracht en leerling een sfeer van geborgenheid waardoor de kinderen zich welkom en aanvaard voelen. De sociale en emotionele begeleiding en de zorg voor de primaire behoeften van elk kind staan vrij centraal, maar kennen een weinig cyclische benadering.

Handelingsplannen, verslagen en rapporten weerspiegelen een positief en respectvol taalgebruik over de leerlingen en hun context. Tijdens gesprekken verwoorden teamleden de nood aan een gelijkgerichte visie en een doordachte procedure voor de omgang met kinderen met complexe gedragsproblemen. Zij wensen de focus te verleggen van een repressieve aanpak naar preventie en herstel. Dergelijke procedures bieden gelegenheid tot ondersteuning en rust voor alle betrokkenen. Zij bieden tevens mogelijkheden tot het verhogen van de draagkracht van de leerkrachten om tegemoet te komen aan de problematieken op sociaal en emotioneel vlak.

Tijdens informeel overleg is er aandacht voor individuele problematieken en stellen teamleden zich luisterend en ondersteunend op. Het gemis aan gestructureerde reflectiemomenten en formele afspraken leidt tot diverse invullingen en bijgevolg tot spanningen tussen teamleden en kindbetrokkenen.

De school beschikt, in samenspraak met de leefgroepen, over een crisisopvang

en medewerkers die de eerstelijnsinterventies verzorgen bij gedragscrisissen. Er is een procedure aanwezig voor het tijdelijk afzonderen van leerlingen. Het gebruik van deze isoleerruimte gebeurt in overleg met de kinderpsychiater. Ook ouders hebben hierin inspraak.

De school investeert zowel in mensen als in middelen voor de sociale en emotionele begeleiding van de leerlingen. Acties zoals de hippotherapie, de aanschaf van specifieke hulpmaterialen, het gebruik van klankschalen, het evenwicht tussen spannings- en ontspanningsmomenten, de school- en de klasafspraken ondersteunen het welbevinden van leerlingen. De wereldwinkel, gemeenschappelijke projecten, zwemactiviteiten en uitstappen stimuleren de zelfstandigheid, de zelfredzaamheid en bevorderen de maatschappelijke integratie.

Op groepsniveau gebruiken teamleden een beloningssysteem. Leerlingen krijgen via korte terugblikgesprekken hierop feedback. Ouders worden met een weekchrift geïnformeerd over de klaswerking, de vorderingen en het gedrag van hun kind.

Materialen en spelmomenten versterken het samen spelend leren. In een aantal klasgroepen staan specifieke lesmomenten van sociale vaardigheden op het weekrooster. In andere groepen staan momenten van vrij spel uitdrukkelijk op het weekschema.

Indien nodig organiseert het team een extra klassenraad betreffende emotionele en sociale problematieken. Teamleden waarderen de inbreng en de deskundigheid van de orthopedagoge, maar missen de nodige beleidsmatige aanpak, structuren en professionele ondersteuning. Dit leidt er toe dat teamleden snel vervallen tot reageren op symptomatisch probleemgedrag en minder stilstaan bij een preventieve aanpak.

Doeltreffendheid

De school beschikt niet over een visie of een beleidsplan die de sociale en emotionele begeleiding concretiseren. Registraties van het klasoverleg tonen aan dat de teamleden aandacht hebben voor de sociale en emotionele begeleiding van de leerlingen, maar dat het overleg structuur, aansturing en diepgang mist. Een systematische reflectie over aanpakstrategie, leerkrachtengedrag en -stijl als positieve impact op een gunstig basisklimaat, ontbreekt. Het gemis aan teamvisie, beleidsmatige aansturing, orthopedagogische ondersteuning en de nodige overlegstructuren zorgen ervoor dat het schoolteam de effecten van de sociale en emotionele begeleiding op groeps- en individueel niveau weinig in beeld brengt.

Aspecten van de persoonlijkheidsontwikkeling van de leerlingen, het gedrag, de werk- en de leerhouding vormen een onderwerp van informele besprekingen tussen teamleden, additionele hulpverleners en paramedici. De afwezigheid van een strategische aanpak zorgt ervoor dat teamleden initiatieven nemen die al eens hun doel voorbijgaan.

In meerdere klassen gebruiken klasleerkrachten beloningssystemen die

toegepast worden met de focus op het stimuleren van positief gedrag. Op schoolniveau zijn hieromtrent nog geen afspraken gemaakt waardoor verschillende systemen, ontwikkeld vanuit verschillende ideeën, in gebruik zijn.

Ontwikkeling De toename van ernstige hulpvragen op gedragsmatig vlak vraagt van de teamleden een grote draagkracht. Zij vertonen een grote bereidheid om zich te verdiepen en zich te blijven professionaliseren in de begeleiding van kinderen met zorgvragen van sociaal-emotionele aard. De school beschikt over naslagwerken en methodieken die de sociale en emotionele begeleiding op school-, klas-, en leerlingenniveau mogelijks kunnen inspireren en vorm geven. Heel wat leerkrachten bouwden door hun jarenlange onderwijservaring en professionaliseringscursussen expertise op betreffende de sociale en emotionele begeleiding van kinderen. Het schoolbeleid wendt deze expertise nog minder op schoolniveau aan in functie van specifieke zorgvragen en noden.

Het schoolteam zoekt naar een systematiek die de inschatting van het emotioneel functioneren en de basisbehoeften die daar uit voortvloeien, in beeld brengt. Zij wenst hierbij de ervaring van de ouders, de begeleiders en de leerkrachten te betrekken en zo meer inzicht te verwerven op het emotioneel ontwikkelingsniveau van het individuele kind. De teamleden geven aan dat het aantal leerlingen met hechtingsstoornissen binnen de schoolpopulatie toeneemt. De klasgroepverantwoordelijken zoeken naar specifieke vormingsinitiatieven en ondersteunende strategieën die de begeleiding van deze leerlingen kan optimaliseren.

Daarnaast poogt het schoolteam met wisselend succes een gepast antwoord te geven op verwachtingen van ouders. Tal van initiatieven hebben tot doel de ouderbetrokkenheid te verhogen.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap De directeur heeft ruime ervaring in het leiden van deze school. Teamleden roemen haar grote inzet, haar luisterbereidheid en de sterke administratieve ondersteuning. Volgens meerdere teamleden heeft de directeur een duidelijk beeld over hoe een ideale school er kan uitzien. Hierin vormen de warme zorg voor kinderen met een visuele en meervoudige beperking en een constructieve samenwerking met verschillende (onderwijs)partners kernelementen. De aansturing, de coaching, de opvolging en de bijsturing van implementatieprocessen om de onderlinge afstemming en de gelijkgerichte aanpak tussen de teamleden te laten toenemen, kennen nog groeipotentieel.

Een aantal teamleden verwoordt dat de directeur gegroeid is in de kwaliteit van haar communicatie. Het blijft evenwel een aandachtspunt dat directeur en alle teamleden gezamenlijk investeren in een open, vlotte en respectvolle communicatie waarbij alle actoren loyaal, in wederzijds vertrouwen en respect hun verantwoordelijkheid opnemen.

Visieontwikkeling De school beschikt voor meerdere aspecten over een schooleigen visie. Deze visies, vaak voorbereid in werkgroepen, zijn gedragen door de meeste teamleden. Door het gebrek aan opvolging kennen deze visieteksten niet altijd de gewenste uitvoering op de klasvloer.

Besluitvorming Overleg, werkgroepen en het delegeren van bepaalde pedagogische taken bieden onderwijskundige en organisatorische ondersteuning bij het uitwerken van het schoolbeleid. Het is voor de directeur nog een werkpunt om de coördinatie, de voorbereiding en de verwerking van het multidisciplinair overleg op schoolniveau te versterken door het verder uitbouwen van een gedeeld leiderschap. Het 'samen school maken' binnen een ondersteunend netwerk is immers nog een uitdaging.

Het interne leiderschap opteert ervoor om binnen het schoolbeleid het democratisch principe voluit kansen te geven. Meerdere teamleden verwoorden echter een gemis aan een consistent, transparant en krachtadig leiderschap. Functioneringsgesprekken, overleg of aangevoelde noden leiden nog beperkt tot gesprekken om de knelpunten participatief en oplossingsgericht te bespreken.

Kwaliteitszorg Binnen haar outputbeleid gaat er aandacht uit naar de bevraging van de teamleden, de ouders en de leerlingen. Na interpretatie en analyse van de gegevens stelt het schoolbeleid gerichte verbeteracties voorop.

Het schoolteam nam nog geen initiatieven om de eigen handelingsplanmatige aanpak op basis van outcomes in beeld te brengen en te analyseren. Het onderwijs bijsturen op basis van leerlingenresultaten en evaluatiegegevens gebeurt, op leerlingenniveau, slechts gedeeltelijk en via de handelingsplanning.

De directeur investeert ruim in de professionalisering van haar teamleden. Zowel door gebruik te maken van de interne expertise als door het aanboren van externe deskundigheid wil zij de school uitbouwen tot een kenniscentrum voor leerlingen met een visuele beperking. Zij opteert er ook voor om de opgedane kennis, inzichten en ervaringen te delen met geïnteresseerde externen.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het schoolteam zorgt voor een brede verzameling van interne en externe gegevens die leiden tot een ruime beeldvorming van de visuele mogelijkheden van de leerlingen.
- Het schoolteam betreft de ouders bij een aantal fases van de handelingsplanning.
- Het schoolteam creëert met de thematische werking een horizontale samenhang in het onderwijsaanbod.
- Het schoolteam maakt op zinvolle en geïntegreerde wijze gebruik van diverse hulpmiddelen en methodieken afgestemd op de visuele, auditieve en tactiele communicatiemogelijkheden van de leerlingen.
- Een aantal teamleden levert inspanningen om leerlingen muzische impressies te laten ervaren.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De onderwijsorganisatie evolueert naar een meer geïntegreerde werking van leerkrachten, additionele hulpverleners en paramedici. De aandacht voor een meer gezamenlijke en multidisciplinaire aanpak van de zorgvragen van de leerlingen groeit.
- Het schoolteam levert binnen haar onderwijsorganisatie inspanningen in functie van de maatschappelijke integratie van haar leerlingen.
- Het schoolteam heeft aandacht voor de sociale en emotionele begeleiding van de leerlingen en zoekt naar een adequaat antwoord op de specifieke sociale en emotionele noden van de leerlingen.

Wat betreft het algemeen beleid

- Teamleden waarderen de inzet, de luisterbereidheid en de administratieve ondersteuning van de directeur.
- De directeur investeert in een constructieve samenwerking met verschillende (onderwijs)partners.
- De directeur onderneemt stappen tot gezamenlijke visieontwikkeling.
- Het schoolbeleid voorziet in ruime mogelijkheden voor alle teamleden om zich intern of extern te professionaliseren.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De teamleden kunnen voor muzische vorming vanuit betekenisvolle situaties en activiteiten de aandacht voor exploreren, experimenteren en handelend leren, verhogen.
- Het schoolteam kan op basis van de decretale opdracht van de school, de planningsdocumenten stroomlijnen, hanteerbaarder en transparanter maken.
- Het schoolteam kan de beschikbare onderwijstijd optimaler aanwenden.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het schoolteam kan de onderwijsorganisatie steviger in vraag stellen en deze permanent afwegen in functie van een optimale begeleiding en het bieden van onderwijs op maat.
- Het schoolteam kan de onderwijsorganisatie krachtiger afstemmen op een orthopedagogisch klimaat en hierbij de nodige ondersteuning, aansturing en opvolging voorzien.
- Het schoolteam kan de sociale en emotionele begeleiding verder stroomlijnen en gelijk- en doelgericht benaderen op schoolniveau.

Wat betreft het algemeen beleid

- De directeur kan implementatieprocessen aansturen, opvolgen en bijsturen zodat de onderlinge afstemming en de gelijkgerichte handelingsplanmatige aanpak tussen de teamleden toeneemt.
- De directeur kan thema's bespreekbaar maken en hier met de teamleden participatief en oplossingsgericht aan werken.
- De directeur kan een meer doelgerichte, transparante en participatieve schoolorganisatie ontwikkelen. Gedeeld leiderschap en een ondersteunend netwerk kunnen een groter draagvlak vormen om 'samen school te maken'.
- De besluitvorming kan krachtiger en transparanter ingevuld worden.
- De directeur en alle teamleden kunnen gezamenlijk investeren in een open, vlotte en respectvolle communicatie waarbij alle actoren loyaal, in wederzijds vertrouwen en respect hun verantwoordelijkheid opnemen.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het team van de kleuter- en de lagere afdeling moet de handelingsplanning realiseren voor Nederlands/communicatie en taal vanuit een brede selectie van ontwikkelingsdoelen op maat van alle leerlingen en die richtinggevend is voor het cyclische proces van handelingsplanning.
- Het team van de kleuter- en de lagere afdeling moet de handelingsplanning realiseren voor muzische vorming vanuit een brede selectie van ontwikkelingsdoelen die richtinggevend is voor het cyclische proces van handelingsplanning.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor **de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'**
 - voor **type 6 - kleuteronderwijs** omwille van het onvoldoende handelingsplanmatig nastreven van de onderwijsdoelstellingen voor communicatie en taal, muzische vorming, Nederlands.
 - voor **type 6 - lager onderwijs** omwille van het onvoldoende handelingsplanmatig nastreven van de onderwijsdoelstellingen voor communicatie en taal, muzische vorming, Nederlands.
- voor **de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'**.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **29-10-2018** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "**gunstig advies**".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

GUNSTIG

- voor **de overige erkenningsvoorwaarden**.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Jan VAN EECKHOUT de inspecteur-verslaggever	Gerd LORIS de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	